

ת"פ 45323/08/10 - חיים בן שלוש, עמיר מלאך נגד מדינת ישראל

בתי המשפט

בית משפט מחוזי באר שבע

ת"פ 45323-08-10
18 נובמבר 2014

לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

בעניין: 1. חיים בן שלוש

2. עמיר מלאך

המבקשים

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

החלטה

בקשה לפיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "החוק").

העובדות

כתב האישום ייחס למבקשים (נאשמים 3 ו-4) מעורבות בעבירות כדלקמן:

אישום ראשון - שוד מיום 4.7.10, של עובדת הסופר פארם באילת. השוד בוצע על ידי נאשם 2 ואחר בשם יצחק סיטון (להלן: "סיטון"). למבקש 1 יוחסה מסירת מידע לקושרים, אודות מועדי הפקדת כספי סניף הסופר פארם בבנק. למבקש 2 יוחסה מסירת חפץ דמוי אקדח, לנאשם 2 ולסיטון.

אישום שני - שוד נוסף, שבוצע על ידי נאשם 2 וסיטון, ב-23.7.14 במועדון קריוקי באילת. באישום זה יוחסה למבקש 2 בלבד, מסירת מידע לנאשם 2 ולסיטון, אודות כסף מזומן שהחזיק המתלונן בביתו, ומסירת אקדח לנאשם 1 לצורך ביצוע השוד.

לאחר סיום פרשת ההוכחות, ובטרם נשמעו הסיכומים בתיק, חזרה בה המשיבה מכתב האישום, על רקע החלטה להסיר חיסיון ממידע מודיעיני. אשר על כן, זוכו כל הנאשמים, כולל המבקשים.

המבקשים עותרים לפסוק להם פיצוי לפי סעיף 80 לחוק משני הטעמים המפורטים בו.

דין

עמוד 1

סעיף 80(א) לחוק העונשין, קובע כך:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה...בסכום שייראה לבית המשפט..."

בהתקיים אחת משתי חלופות הסעיף, רשאי בית המשפט, על פי שיקול דעתו, לפסוק פיצוי לנאשם שזוכה.

אדון להלן בכל אחת מחלופות הסעיף.

חלופה ראשונה - לא היה יסוד לאשמה

בע"פ 5097/10 בוגנים נ' מדינת ישראל (2013) נקבע בעניין זה כדלקמן:

"...על מנת להיכנס לקטגוריה של העילה הראשונה המצדיקה פיצוי והחזר הוצאות, יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו, או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר...מדובר אפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר, או אי סבירות מהותית ובולטת...בהכרעו בנושא זה - בית המשפט ייתן דעתו לכלל הנסיבות, לרבות אלו הנוגעות: לחקירה, להתנהלות התביעה ולהליך המשפטי עצמו. בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה, גם באופן זיכוי של המבקש במשפט, לשלב בו זוכה ולהנמקות שניתנו בהחלטות לעצור את הנאשם עד תום ההליכים נגדו ובהארכות המעצר שניתנו לגביו. מטבע הדברים התממשות עילה זו צפוי להיות נדיר (לפחות יש לקוות שאכן זה הוא המצב)..."

טוען ב"כ המבקשים, כי לא היה די בחומר החקירה, במיוחד ביחס למבקש 1, כדי להוות בסיס לכתב אישום. הראיה היחידה נגד מבקש 1, מלכתחילה, היתה אמרתו של סיטון לחוקר אייל מימון, כפי שמצאה ביטוי בדו"ח הפעולה, כדלקמן:

"את האינפורמציה לכך הם קיבלו מחיים בן שלוש (מבקש 1- ט.ח.). שהוא בסך הכל מסכן כי לחצו אותו לפינה כל מיני אנשים שחיים העביר את האינפורמציה הזאת לכמה אנשים באילת".

בכך לטענתו אין די כדי להגיש כתב אישום.

ב"כ המשיבה טענה, כי התשתית הראייתית נבחנה על ידי שופט המעצרים, אשר קבע קיומן של ראיות לכאורה. על כן, לא ניתן לטעון כי בפעולות המשיבה נפל חוסר תום לב או זדון עת הגישה את כתב האישום. הזיכוי בשלב המתקדם של ההליך, לא נבע מחוסר בראיות, אלא מרצונה של המשיבה להגן על מקורותיה.

אני מקבלת את עמדת ב"כ המשיבה.

התשתית הראייתית בתיק נבדקה על ידי שופט המעצרים.

ביחס למבקש 1 נקבע, כי שתי ראיות קושרות אותו לאירוע. ראשית, סיטון קשר אותו לשוד, בכך שטען כי סיפק מידע, והדברים באו לידי ביטוי בזכ"ד שערך החוקר אייל מימון, וצוטט לעיל. לכך מצטרף פלט שיחות טלפון בין מבקש 1 לסיטון, ממנו עולה, כי בתאריך 04.07.10 בשעת השוד נשוא האישום הראשון, ניהל סיטון שתי שיחות עם מבקש 1 בתוך דקה אחת, בשעות 11:06 ו-11:07. שיחות נוספות התקיימו באותו היום בשעות 11:58 ו-14:50. מבקש 1 טען בהודעתו מיום 17.08.10, כי היה עם סיטון ביחסי חברות, אך לא קרובים. גרסה זו ביחד עם שיחות הטלפון הרבות והתכופות למועד השוד, הקימו, לקביעת שופט המעצרים, את התשתית הראייתית הנדרשת.

ביחס למבקש 2 נקבע, כי סיטון סיפר לחוקר כי מבקש 2 הציע לבצע את השוד נשוא האישום השני. בתמליל בעמ' 17 נשמע סיטון אומר כי מבקש 2 העביר את האינפורמציה לנאשם 2. בעמ' 20 לתמליל אומר סיטון, כי מבקש 2 העביר לנאשם 1 את האקדח, וקיבל סך 2,000 או 2,200 ₪ עבור חלקו בשוד. המתלונן מסר בהודעתו במשטרה כי מבקש 2 עבד אצלו עד לפני כ-3 חודשים, עד שעזב. משיב 2 בחקירתו במשטרה מיום 15.8.10, שמר על זכות השתיקה, כאשר נשאל שאלות ביחס לנשק שהחזיק ברשותו עובר לאירועים.

די בדבריו של סיטון, בהיותו עד תביעה רגיל (ולא עד מדינה), כדי להקים את התשתית הראייתית לכאורה, הנדרשת לצורך הגשת כתב האישום. בעניינו של מבקש 1 גם נמצאו פלטי שיחות בינו לבין השודד, ממש בסמוך למועד השוד, כך שיש בכך כדי לחזק את דברי סיטון ביחס אליו.

אשר על כן, אין לומר כי לא היה יסוד לאשמה.

חלופה שניה - נסיבות אחרות המצדיקות זאת

בע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 73, התייחס כב' השופט חשין לחלופה השניה, ואמר את הדברים הבאים:

"הצדק הוא האמור להורות לבית-המשפט הדרך, כמובן תוך הבנה שזיכוי של נאשם באשר הוא אין די בו כדי לזכות בפיצוי. מושג-מפתח לענייננו הוא מושג העוול. כפי שנאמר במקום אחר (פרשת טוביהו [13], בעמ' 303, מפי מ"מ הנשיא השופט לנדוי): "...הוצאות ניתן להטיל רק בתור פיצוי על הוצאות ההגנה או על מעצר או מאסר שהיה בו משום עוול לנאשם..."

ובהמשך:

"כך באשר לפעילות בלתי תקינה של רשויות החקירה והתביעה. למשל: אי-בדיקתה של טענת אליבי... כך אף במקרה (ההיפותטי) שבו מעלילה התביעה עלילת-שווא על הנאשם: ...או במקרה (ההיפותטי) שבו ההחלטה על העמדה לדין טבלה בזדון או שלא תמכה עצמה בסיבה סבירה... ההלכה נתנה דעתה גם לשאלה אם נגרמו לנאשם שזוכה עיוות דין או נזק משמעותי בשל ההליך; כך, למשל, מקום שהוכח כי הנאשם נפל קורבן לעלילת-שווא שהטעתה את רשויות התביעה... כך אף כאשר עקב ההליך הפלילי נפגע התא המשפחתי של

הנאשם, נגרם לו נזק כלכלי או נפגעה בריאותו..."

ב"כ המבקשים טוען כי עילת הפיצוי השנייה מתקיימת בעניינם, וזאת נוכח הזיכוי מלא מאשמה, עקב החזרה מהאישום, במהלך שמיעת ההוכחות. בנוסף, למבקשים נגרמו נזקים רבים כתוצאה מההליך המשפטי, המעצר ומעצר הבית שנילוו אליו. כך למשל הם נקלעו לסכסוך עם בנות הזוג, פוטרו מעבודתם והפסידו כספים רבים.

עוד טען, כי התנהלות המשיבה ביחס לדו"חות המידע המודיעיני נשוא התיק, מצדיקה פיצוי המבקשים, על רקע החלטת שופט המעצרים, כב' השופט אינפלד ביחס אליהם.

מנגד טענה ב"כ המשיבה, כי החזרה מכתב האישום לא נעשתה עקב מחדל של התביעה, אלא כתוצאה מצורך שלא ניתן היה לצפותו מראש. אין בזיכוי כשלעצמו כדי להביא באופן אוטומטי לפסיקת פיצוי, אלא המבקש צריך להראות כי המשיבה פעלה בחוסר תום לב או בזדון. המידע המודיעיני נשוא התיק, עבר את בחינת הפרקליטות, והשר לביטחון פנים, ואף את שופט המעצרים כב' השופט מגד, בעתירה לגילוי ראיה חסויה. רק בשלב מאוחר יותר הגישו נאשמים אחרים בקשה נוספת להסרת חיסיון, אשר התבררה בפני מותב אחר, כב' השופט אינפלד, והוא נעתר לבקשה. על כן, לא נותרה למאשימה ברירה, אלא לחזור בה מכתב האישום, בשלב זה של ההליך.

גם עילה זו, בנסיבות העניין, אינה מצדיקה לטעמי פסיקת פיצויים.

בראשית ההליך, הוגשה לכב' השופט מגד, אשר כיהן כשופט מעצרים, עתירה לגילוי ראיה חסויה, והוא דחה אותה בהחלטה מיום 1.2.11.

בתאריך 7.9.11 הסתיימה שמיעת העדויות, וניתן צו לסיכומים.

יום קודם לכן, בתאריך 6.9.11 הוגשה על ידי נאשם 2, בקשה נוספת לגילוי ראיה חסויה. זו התבררה בפני כב' השופט אינפלד, ובתאריך 25.9.11 ניתנה החלטתו, לפיה יש לחשוף בפני ההגנה פרטי מידע מסויימים מדו"חות המידע.

בנסיבות אלה, לא מצאתי בהתנהלות התביעה כל פגם. לא היה על התביעה להעלות בדעתה, לאחר שנושא הסרת החיסיון מוצה בתחילת ההליך, כי יפתח שוב בסוף ההליך, וכי מידע מודיעיני יחשף, באופן שיהיה על התביעה לחזור בה מהאישום כדי להגן על מקורותיה. העובדה שהדברים אירעו רק בסוף ההליך, נתונה היתה לבחירתם של הנאשמים.

מעבר לכך, לא מצאתי כל טעם אחר לפסיקת הפיצוי.

אשר על כן, אני דוחה את הבקשה.

ניתן והודע היום, כ"ה חשוון תשע"ה, 18 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.